

Lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta (VN/11878/2022):

Nordic Ren-Gas Oy ei tue ehdotusta jakeluvelvoitteen väliaikaisesta alentamisesta. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta tulee jättää tekemättä. Ensisijaisesti, hallituksen tulisi tehdä toimenpiteitä, joilla on suora ja ennakoitava vaikutus kuljetusalan polttoainekustannuksiin. Ehdotetulla jakeluvelvoitteen väliaikaisella muutoksella ei välttämättä ole vaikutusta polttoaineiden hintoihin lainkaan, minkä lisäksi päätös vaikuttaisi negatiivisesti Suomen teollisiin puhtaan energian investointeihin.

Suomessa on kehitteillä mittavia nestemäisten ja kaasumaisten uusiutuvien liikennepolttoaineiden investointeja, joiden toteutumisen keskiössä on ennakoitava jakeluvelvoitteen regulaatio. Suomen ei tulisi missään nimessä vaarantaa näitä puhtaan energian investointeja - jotka parantavat samalla Suomen energiaomavaraisuutta-, jakeluvelvoitetta väliaikaisesti alentamalla, varsinkin kun ehdotetun toimenpiteen vaikutukset liikennepolttoaineiden hintaan ovat hyvin epävarmat. Suomen tulee jatkaa johdonmukaista ilmastopolitiikkaa, joka tulee hyödyttämään Suomen kansantaloutta merkittävien teollisten investointien, ja kotimaisen energiaomaivaraisuuden kasvun muodossa.

Näitä teollisia investointeja puhtaiden polttoaineiden tuottamiseksi tarvitaan Suomeen niin energiaomavaraisuuden kuin kustannustehokkaiden päästövähennysten saavuttamiseksi. Liikennesektorilla suora sähköistäminen ei tule kyseeseen raskaassa maantieliikenteessä, vaan tämän liikenne-segmentin päästövähennykset tulevat nojautumaan jatkossakin puhtaisiin polttoaineisiin. Onkin tärkeää, että Suomessa voidaan valmistaa kilpailukykyisiä uusiutuvia polttoaineita raskaan liikennesektorin käyttöön, mikä parantaa myös logistiikka-alan kilpailukykyä tulevaisuudessa samalla vähentäen liikenteen päästöjä.

Perustelut:

- Jakeluvelvoitteen väliaikainen lasku vaikuttaa negatiivisesti Suomen investointi-ilmapiiriin ennakoitavuuteen ja tulevaisuuden varmuuteen. Ulkomaalaiset investoijat ovat erittäin kiinnostuneita Suomesta vihreän energian investointikohteena, mutta tämännäiset ehdotukset murentavat investointihalukkuutta. Vaikka hallitus esittää, että toimenpide on väliaikainen, niin alennettua tasoa on helppo jatkaa tai määrittää uusi poliittinen interventio seuraavassa markkinatilanteen muutoksessa. Tärkeintä teollisten investointien osalta on pitkäjänteinen ennakoitavuus, josta hallituksen tulisi pitää ehdottomasti kiinni.
- Suomessa on kehitteillä lukuisia biokaasun ja synteettisen uusiutuvan kaasun hankkeita, mihin jakeluvelvoitteen muutos vaikuttaa negatiivisesti, koska kaasumaiset polttoaineet eivät ole samalla tavoin globaalien markkinoiden saavutettavissa kuin nestemäiset polttoaineet. Vaikka kehittyneiden biopolttoaineiden ja biokaasun lisävelvoitetta ei ole tarkoitus muuttaa, niin vaikutus biokaasun ja synteettisen uusiutuvan kaasun hankkeille on negatiivinen. Tämä johtuu siitä, että lisävelvoitteen markkina on verrattain pieni ja markkinalle kohdistuu helposti ylitarjontaa, mikä vaikeuttaa markkinaehtoisen hinnan muodostumista kaasumaisten polttoaineiden tuottajille. Onkin tavallista, että kaasumaisten polttoaineiden tuottajat myyvät ylitäytöstä saamansa "tiketit" tavallisen jakeluvelvoitteen täyttämiseksi. Hallituksen ehdotuksen myötä kysyntä tällä markkinalla pienenee mikä vaikuttaa negatiivisesti hintakehitykseen ja ennen kaikkea yksittäisten biokaasutoimijoiden neuvotteluasemaan. Hallitus on sitoutunut tukemaan biokaasun lisäystä Suomessa vuoden 2021 budjetti- ja ilmastoneuvotteluissa, ja

hallituksen esitys jakeluvelvoitteen väliaikaisesta alentamisesta on täysin vastaan tätä sitoutumista.

- AFRY on selvityksessä Liikenteen jakeluvelvoitetason nosto (VN/13807/2021) nimenomaan korostanut biokaasun ja synteettisten kaasupolttoaineiden tärkeää roolia jakeluvelvoitteen täyttämässä, koska kaasumaisilla polttoaineilla voidaan täyttää jakeluvelvoite kustannustehokkaammin verrattuna uusiutuviin nestemäisiin polttoaineisiin, mikä alentaa myös logistiikkayhtiöiden kustannuksia. Hallituksen esitys jakeluvelvoitteen väliaikaisesta alentamisesta on tämän Valtioneuvoston tilaaman selvityksen vastainen, koska väliaikainen alentaminen heikentää merkittävästi uuden uusiutuvan kaasupolttoainetuotannon kehittämistä Suomeen.
- Jakeluvelvoitteen väliaikaisella alentamisella on merkittävät negatiiviset vaikutukset puhtaan energian investointeihin Suomessa, mitkä edistävät yksiselitteisesti Suomen kilpailukykyä pitkällä aikavälillä. Tämän lisäksi jakeluvelvoitteen väliaikainen alentaminen ei johda polttoaineiden hintojen alentamiseen tai ainakin tähän liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Koska dieselin hinnannousu on erityisen haitallista ammattiautoilijoille, niin olisi huomattavasti tehokkaampaa kohdentaa tukea suoraan ammattiautoilijoille esim. väliaikaisella ammattidieselin tai valmisteverohelpotusten käyttöön otolla, kuin murentaa Suomen investointi-ilmapiri väliaikaisella mekanismilla, jonka vaikutukset ovat vähintäänkin kiistanalaisia.
- Jakeluvelvoitteen väliaikainen alentaminen lisää Suomen päästöjä sekä lisää Suomen riippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista, joista pitäisi pyrkiä eroon. Vaikka henkilöliikenne voisi polttoaineiden kallistuessa siirtyä käyttämään vaihtoehtoisia käyttövoimia esim. sähköä, niin raskaan liikenteen puolella, jossa merkittävä määrä dieselistä käytetään, tämä ei ole samalla tavoin mahdollista. Onkin lähes varmaa, että ammattiliikenteen päästöt tulisivat jakeluvelvoitteen väliaikaisen alentamisen myötä lisääntymään samalla kun Suomen energiaomavaraisuus heikkenee. Näitä päästöjä ei voida kustannustehokkaasti kompensoida nostamalla jakeluvelvoitteen tasoa vuoteen 2030 mennessä, koska investoinnit puhtaisiin liikennepolttoaineisiin Suomessa vähentyvät poukkoilevan regulaation myötä. Lisäksi on vastuutonta olla tekemättä päästövähennyksiä johdonmukaisesti, vaan siirtää ne seuraavien hallitusten ratkaistaviksi.

Ehdotus tulisi jättää tekemättä, ja Suomen tulee jatkaa johdonmukaista, ennakoitavaa ja kunnianhimoista ilmastopolitiikka. Tämä polku luo Suomeen merkittävät mahdollisuudet houkutella investointeja puhtaisiin kotimaisiin kaasupolttoaineisiin. Nämä puhtaat kaasupolttoaineet tuovat edullisen uusiutuvan polttoaineen ammattiliikenteen käyttöön, mikä alentaa polttoainekustannuksia logistiikkayhtiölle samalla kun päästöt vähenevät erittäin merkittävästi. Uudet investoinnit kaasupolttoaineiden tuotantoon lisäävät Suomen energiaomavaraisuutta ja toimitusvarmuutta, mikä helpottaa luopumista fossiilisista tuontipolttoaineista. Ennen kaikkea Suomi hyötyy edelläkävijän roolista globaalissa energiamurroksessa, kun investoinnit uusiutuviin polttoaineisiin heijastuvat suomalaisen teknologiateollisuuden osaamiseen ja teknologiavientiin.